

SYKONSEPT

Mart - Nisan 2011 | Yıl: 7 Sayı: 38 | İki ayda bir yayınlanır.

Entegre Yönetim Sistemi ISO 9001:2008 standardı uyarınca Kalite Yönetim Sistemi Belgesi
Yönetim Belgesi ISO 10002:2004 Müşteri Memnuniyeti - Müşteri Şikayetlerinin Yönetim Sistemi Belgesi
OHSAS 18001:2007 standardı uyarınca İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi
ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi

Elektronik beyannameye geçiş **Cüzdanımızdaki bomba: Kredi kartları**
BTB: Bağlayıcı tarife bilgisi Tarihte kölelik
Gümrük vergilerinde indirim sağlayan uluslar arası belgeler
Sanatın alacası: Ebru sanatı

Sevgili SYKONSEPT okuyucuları, SYK dostlarımız...

2011'in ilk sayısında sizi daha iyi bir yıl dilekleriyle karşılamıştık. Ancak henüz bir ay dolmamışken, -Ocak ayının sonunda- Tunus'ta başlayıp Mısır'a sıçrayan ve önüne geçilemeyen isyanlar, dünya gündemine bomba gibi düştü.

2010 yılında, gelişmekte olan ülkelerdeki 95 milyar dolarlık para akışı, bir rekor olarak nitelendiriliyordu. Fakat Mısır'da gerçekleşen olaylara Hindistan, Çin ve Brezilya gibi ülkelerin ekonomilerindeki tedirginliğin de eklenmesiyle yatırımcılar piyasalardan Şubat ayı başında toplam 7 milyar doların üzerinde para çekti. Bu durum, yatırımcıların dikkatini, krizin etkilerini üzerinden atmakta olan Batı ülkelerine yönelteceğinin bir işareti olabilir.

Öte yandan, 2011'de dünyayı tehdit edeceği ileri sürülen küresel risklerin sıralandığı listeyi yayınlayan Eurasia Group'un raporuna göre; küresel anlamda siyasî ve ekonomik kararları alan grupların ortak hareket etmeyi bırakıp lider ekonomilerin kendi ülkelerine yönelmesi, siber alanda korsanların güçlenip büyük kurumları tehdit etmesi, Çin'in büyümesinin yavaşlaması ve her türlü savaşçı siyaset, küresel risklerin baş sıralarda yer alıyor. Çin'deki büyümenin yavaşlamasını risk olarak görmek, en azından küresel ekonomide yerinin de kabulü anlamına geliyor...

Hızlı ve gergin başlayan yılın, yerini daha sakin bir seyre bırakarak, kendini toparlamaya çalışan Türkiye ekonomisine zarar vermeden devam etmesi dileğiyle...

info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Acıbadem Mah. Haydar Yücebaş Sok. No: 17
34718 Kadıköy / İstanbul

Tel: 0216 330 94 00

Faks: 0216 330 94 01

SYKONSEPT

Yıl: 7 Sayı: 38

İki ayda bir yayınlanır. Ulusal Süreli Yayın.

SYK Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti. adına

İmtiyaz Sahibi: A. Baybars Soyak

Yazı İşleri-Tasarım: Deniz Yakın

Renk Ayrımı ve Baskı: Dönüşüm Matbaa
www.matbaa.net

444 4 SYK
DÖRTDÖRTLÜK SYK

www.syk.com.tr
info@syk.com.tr

Çarşaf Beyannameden Elektronik (kâğıtsız) Beyannameye ve Kâğıtsız İletişime Geçiş

Savaş ÖZDOĞAN
SYK Gümrük Müşavirliği
Genel Md. Yrd. / Gümrük Müşaviri

Gümrük Müsteşarlığımıza bağlı Gümrük İdarelerimizde 1615 Sayılı eski Gümrük Kanunu'nun uygulandığı yıllarda Gümrük Müşavirleri, yaptıkları yazılı beyanlarda çok sayfalı beyannameler kullanırlardı. Elle yazılarak beyan yapılan bu beyannameler; sayfa sayısının çokluğundan ve büyüklüğünden

dolayı Çarşaf Beyannameler diye anılırdı.

Bu beyannameler, hem sayfalar arasında karbon kâğıdı ve kopya kalemi kullanarak beyanı elle yazmak zorunda kalan biz Gümrük Müşavirleri için, hem de bu beyanı inceleyerek tescil, kontrol ve muayene eden, beyannameyi kapatan, Gümrük Muayene Memurlarımız, İdare Amirlerimiz ve beyanı teftiş edip ikinci muayeneye alan Merkezî Denetim Elemanlarımız için bir hayli sıkıntılıydı.

Gümrük Müsteşarlığımız, bu yıllarda çok yerinde bir karar alarak, Gümrük İdarelerimize yapılan beyanlarda bilgisayar kullanmaya yönelik "Otomasyon Sistemi"ne geçişin hazırlıkları ve uygulamaya konulması çalışmalarına başlamıştır.

Fransa'dan satın alınan ve üzerinde yapılan çalışmalar ile Gümrük Kanunu ve buna bağlı Gümrük Yönetmeliği'nin uygulanmasını sağlar şekliyle SOFİX yazılım programı, Türk Gümrük İdaremizde BİLGE (Bilgisayar Gümrük Etkinlikleri) Sistemi adı altında, 1998 yılında lokal bir sistem olarak ve daha sonra ise her Gümrük İdaremizde uygulamaya konulmuştur. BİLGE, elektronik veri değişimi için EDİ Sistemi'ni kullanmaya başlamıştır.

EDİ, Elektronik Veri Değişimi anlamına gelmektedir.

EDİ, verinin belli formatta ve içeriğinin de herkes tarafından anlaşılacağı bir mesaj yapısında aktarımını sağlayacak bir veri değişim teknolojisidir.

EDİ, bilgisayar uygulamalarının, daha düşük kullanım masrafı ve daha fazla verimlilikle birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

EDİ, iletişimde insan unsuruna olan gereksinimi ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla büyük sorunlara neden olabilecek insan hataları ve diğer hatalar azaltılabilmektedir.

EDİ Sistemi, hızlı ve doğru veri akışını, daha etkin denetim yöntemlerinin geliştirilmesini, üretkenliğin ve kârlılığın artmasını, iş ilişkilerinin geliştirilmesini, müşteri memnuniyetinin ve rekabet gücünün artırılmasını sağlayan bir sistemdir. Ayrıca EDİ, kamu sektöründe; gümrük, uluslar arası ve ulusal ticaret ile istatistik alanlarında kullanılan bir sistemdir. Bu sistemin uygulamaya konulmasıyla beraber, Gümrük İdarelerimiz ile Gümrük Müşavirleri, bankalar ve diğer kamu kuruluşları ile elektronik olarak veri alışverişi yapılır hale gelmiştir.

Artık Gümrük Müşavirleri, ofislerinde müşavirler için yazılmış yazılımları kullanarak, EDİ Sistemi yoluyla beyanlarına ilişkin verilerin transferini BİLGE Sistemi'ne aktarıp onay alarak, ilgili Gümrük İdaresine belgeleri ile başvurabilir hale gelmişlerdir.

Gümrük Müsteşarlığımıza bağlı Muhabere ve Elektronik Başkanlığımız, Gümrük Otomasyonu Projesi'ni adım adım uygulamaya koyarak, Türkiye çapında faaliyette bulunan toplam 129 Gümrük İdaremizin 128'inde, Merkezî BİLGE Sistemi'ne geçişi büyük bir başarıyla sağlamıştır.

İlk otomasyon, Ankara Gümrük Müdürlüğü'nde 29 Mayıs 2000 tarihinde başlamış, 2010 yılının sonuna kadar tüm İdareler zamanla otomasyona geçerken, 2010 yılı içinde bu İdarelerimiz, Merkezî BİLGE Sistemi'ne bir program dahilinde geçirilmiştir. Bu arada Gümrük Müşavirlik Şirketleri, elektronik ortamda yapacakları yazılı beyannamelerin BİLGE Sistemi'ne EDİ yoluyla data transferi için Yazılım Evleri tarafından üretilen yazılımları kullanmaya başlamışlardır.

Evrım, Ulukom v.b. yazılımlar, Gümrük Müşavirlik Şirketlerinin Müsteşarlık BİLGE Sistemi'yle temasını EDİ Sistemi yoluyla sağlamaya yönelik olarak adı geçen Yazılım Evlerince geliştirilmiş yazılımlar olup, ayrıca lojistik işi yapan şirketler, kendileri için özel olarak hazırlanmış yazılımları bu sisteme uyarlamışlardır. EDİ Yazılım Evleri Anahtar Uygulaması'na 01 Ocak 2005 tarihinde geçilerek, Yazılım Şirketlerinin Müsteşarlık onayı aldıktan sonra gösterilecek donanım üzerine kurmaları uygulamasına geçilmiştir.

Böylece Gümrük Müsteşarlığımız, Gümrük İdarelerine e-imzalı olarak gönderilebilen Elektronik -Kâğıtsız- Gümrük Beyannamesi uygulamasına geçmiştir.

E-imzalı beyannamelerin devreye girmesi, gümrükte iş takibi yönünden büyük bir devrim olmuştur. Halen 128 Gümrük İdarelerimizde elektronik imza kullanılabilir durumdadır. E-imzalı beyanname kullanımı için gerekli olan elektronik imza sayısı gün geçtikçe artmaktadır. E-imza aslında normal imzadan farklı olmayıp, sadece elektronik doküman üzerine atılan bir imzadır. Hukukî bir değer kazanması isteniyorsa e-imza atılması gerekmektedir.

Eski sistemde hukukî bir işlem yapılması durumunda ıslak imzalı kâğıt belgeler kullanılırken, e-imzalı beyannamelerde elektronik imzanın kullanılma durumu ortaya çıkmıştır.

EDİ Sistemi, farklı verileri bir standartta konuşturma sistemiydi. Muhabere ve Elektronik Başkanlığımızca bu defa da EDİ Sistemi terk edilerek, web tabanlı yazılım kullanılması uygulamasına geçilme kararı alınmıştır. Müsteşarlık, bu amaçla 2005 yılından bu yana web tabanlı yazılım yazmaya başlamış ve bugüne kadar yazılım ile ilgili tüm aşamaları tamamlamıştır.

Web tabanlı yazılım hem elektronik imzayı kapsamakta, hem de Merkezî BİLGE Sistemi kullanılarak, tüm Gümrük İdarelerinin bu sisteme adapte olmasını sağlamaktadır. Müsteşarlık, bu defa bir adım daha atarak, Mobil Gümrük Projesi kapsamında elektronik imzalı gümrük beyannamelerine ek olan belgelerin de elektronik olarak gönderilerek, gümrük işlemlerinin gerçekleştirilmesini ve beyanda kâğıdın tamamen ortadan kaldırılmasını hedeflemiştir.

Bu projenin adı ise "E-Belge Projesi"dir.

Merkezî BİLGE Sistemi'ne geçen tüm Gümrük İdarelerinde elektronik ve mobil imza kullanılmaktadır. Mükelleflerin bu sisteme dâhil idarelerde işlem yapması için öncelikle mevcut kullanıcı kodlarını Merkezî BİLGE Kullanıcı Uygulaması ile merkeze taşımaları gerekmektedir. EDİ Sistemi'nin 2009 yılından başlayarak kaldırılmasına, ancak isteyenlerin bu sistemi ihtiyarî olarak kullanabileceğine karar verilmiştir. 2011 yılının Ocak ayı itibarıyla da kullanımı ihtiyarî olmaktan çıkarılmıştır.

E- Belge Projesi'nde, EDİ Sistemi yerine Elektronik imzalı XML Web Servisleri kullanıma sunulmuştur. XML Web Servisleri ile ilgili bilgi ve dokümanlara EDİ Referans ve Mesajları web sayfasından ulaşılabilir.

Muhabere ve Elektronik Başkanlığımız, uygulamanın nasıl olacağına ilişkin yayınlamış olduğu genelge ile kullanıcılara gerekli işlemleri görsel olarak da açıklamıştır.

Kâğıtsız Beyanname, pilot uygulama olarak Gümrük İdarelerimizde ilk defa Ankara TIR ve Esenboğa Gümrük Müdürlüklerinde başlatılmış, 2011 yılının Ocak ayının belirlenmiş tarihlerinde bu İdarelerde uygulama zorunlu hale getirilmiştir. Gümrük Müşavirlik Firmaları bu sistemde elektronik imza kullanarak, beyanname eki belgelerini de tarayarak, XML Web Servisleri üzerinden Merkezî BİLGE Sistemi'ne aktaracaklardır. Beyanname eki belge asılları kendilerinde kalacak, gerektiğinde Gümrük yetkililerine ibraz edilmek üzere saklanacaktır.

Web tabanlı yazılım için güçlü network ağı gerekmektedir. Ülkemizde bu konuda iletişim hizmeti veren tek adres ise TELEKOM'dur. Network ağına yedek olabilecek bir yapının halen ülkemizde mevcut olmaması nedeniyle web tabanlı bilgi sisteminin Gümrük İdarelerimizde kullanımında sorunlar yaşanabileceği düşünülse de, TELEKOM İdaremiz bu sorunu çözmek için GSM teknolojisi üzerinde çalışmalar yapmaktadır.

Öte yandan; Müsteşarlık Merkezî BİLGE Sistemi'ni kullanarak yönettiği gümrük süreçlerinin başladığı andan itibaren fizikî kontrol, belge kontrolü ve basitleştirilmiş usule göre işlem gören ithalat ve ihracat işlemlerini işlem saatleri ve işlemin bitirilme yüzdeleri itibarıyla istatistiksel olarak duyurmaya başlamıştır.

Bu istatistikler, Gümrük İdarelerimizde işlemlerin ne ölçüde ve hızda bitirilmekte olduğunu anlatması yönünden önem arz etmektedir. Ayrıca, Merkezî BİLGE Sistemi'nin Gümrük İdarelerinde uygulama başarısının bir göstergesi olarak algılanmaktadır. Gümrük Müsteşarlığımız bir yanda Gümrük İdarelerinde biz Gümrük Müşavirlerine e-imza ile web servisleri üzerinden beyannameyi ekleriyle beraber elektronik ortamda beyan etme imkânı yaratırken, bir yandan da Doküman Yönetim Sistemi'ni devreye sokmaktadır.

Doküman Yönetim Sistemi ile merkezde ve merkeze bağlı Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlükleriyle, bu Başmüdürlüklere bağlı Gümrük ve Muhafaza Müdürlüklerinin elektronik imza kullanarak kendi aralarında kâğıtsız olarak iletişim kurmaları amaçlanmaktadır. Merkez Teşkilâtı ve Başmüdürlükler, bu sisteme geçmekle beraber yakın zamanda tüm Gümrük İdarelerinin bu sisteme geçmeleri planlanmıştır.

Pilot uygulama olarak seçilen Pendik Gümrük Müdürlüğü'nde personele e-imzalı elektronik kartları dağıtılarak kâğıtsız ortamda yazışma yapılması sağlanmaktadır. Görülen odur ki, pek yakında Gümrük Müsteşarlığımız tüm Gümrük İdarelerinde görevli personeline dağıtacağı e-imzalı kartların kullanılmasıyla beraber, bağlantı idareleri ile iletişimi elektronik ortamda, kâğıtsız olarak yapar hale gelebilecektir.

Netice olarak; Gümrük İdaresi - Gümrük Müşaviri - Dış Ticaret Firması üçgeninde bulunan dolaylı temsil yolu ile Gümrük İdarelerimizden hizmet alan biz Gümrük Müşavirlik Şirketleri, kâğıtsız beyanname ve kâğıtsız iletişimin gerçekleştirilmesi yolunda Gümrük Müsteşarlığımızca yürütülen bu önemli projeleri ve yapılan uygulamaları takdire şayan bulup, bizlere düşen görevlerin yapılması gerektiğinin idrak ve anlayışı içinde, büyük bir övgü ile izlemekteyiz.

Bir bankayla çalışıp da, banka müşteri temsilcisinin amansız takibinden kurtulabilen az kişi kalmıştır.

Kredi kartları... “Kredi” kelimesinin Latince karşılığı olan “credere”, bir kimseye itimat etmek anlamına geliyor. Kredi kavramının da, buradan çıktığı muhakkak. Ancak birçok tüketicinin, adını duyunca tüylerinin diken diken olduğu bir tüketici finansman aracı kredi kartları... Bankalar çoğunlukla bu işten kârlı çıktıkları için, ürpermelerini

beklemiyoruz elbette... Çünkü ne kadar çok problemlili kart olursa olsun, kredi faiz oranları itibarıyla hâlâ kazançlı tarafın bankalar olduğu kesin.

Kredi kartları, aslında kişileri ceplerinde para taşımaktan kurtarmak ve nakdin yerini almak için yaratılmış, daha sonra bankalar arasındaki rekabet dolayısıyla ek avantajlar edindirilmiş küçük kart parçaları... Birinin cüzdanındaki 8.5 x 5.5 santimlik kart limiti, bir başkasının bir yıllık ev kirası... Peki, asıl olarak kimler için var kredi kartları? Kazananlar mı, yoksa ihtiyaç sahipleri için mi?

Cep telefonları hayatımıza nasıl büyük bir hızla girdiyse, kredi kartları da o kadar yadsınmaz oldu. Hâlâ gelir-gider dengesini iyi ayarlayan aileler var belki ama bir bankayla çalışıp da, banka müşteri temsilcisinin amansız takibinden kurtulabilen az kişi kalmıştır. Hepimiz aşınayız artık kredi kartı terimlerine. Kredi kartlarıyla gerçekleştirebildiğimiz işlemlerin başında, alışveriş yapmak ve nakit avans çekmek olduğunu tahminen herkes biliyordur. Bunun yanı sıra artık kredi kartlarıyla internet üzerinden, telefonla veya posta ile satış, vergi, kira ve fatura ödemeleri yapılabilir. Ancak kredi kartının bir hastalık gibi yayılmasının en önemli itici gücü, taksitlendirme özelliği... Türkiye’de, 2010 yılında taksitlendirme oranı, 2009 yılına oranla %24 artış göstererek, %23 seviyelerine ulaştı. Bu da yapılan her dört alışverişten birinin taksitli olması demek. Yine ve dolaylı olarak bu rakam, kredi kartı kullanıcılarının taksit sayıları kadar süre çalışmak ve kazanmak zorunluluğunu getiriyor. Kredi ve kredi kartının bir başka tanımı da bu değil mi zaten? İleri tarihteki “çalışabilir ve gelir elde edebilirlik” kavramına yatırım yapmak... Bu sebeple, kredi ve kredi kartları alımında sigortalama kavramı doğdu. Kredi alımı esnasında eskiden yalnızca hayat sigortası yapılırken, şimdi işsizlik sigortası da kredi sağlayan kurumlarca kullanılıyor -ki çoğu bankanın aynı zamanda bir sigorta firması da mevcut-.

Kredi kartlarının, teknik olarak bankanın verdiği tüketici kredisinden farkı yok gibi. Sistem olarak, belgelenecek gelire karşılık tanınan limit dahilinde ve banka ile kart sahibi arasında yapılan sözleşme gereğince sağlanan kredinin kullanılması. Fakat ortalama kredi kartı faiz oranı, bir yıllık tüketici kredisi faizinin en az iki katı kadar. Bunun yanı sıra bankalar, kredi kartı kullanımı esnasında ek ücretler de alıyorlar. Bunların arasında, kart ücreti, nakit avans çekim ücreti, kart yenileme ücreti ve başka bankadan işlem yapıldığında alınan ek ücretler de söz konusu.

Kredi kartının tarihçesine kısaca göz atarsak:

- 1887- Amerikalı yazar Edward Bellamy'in “Looking Backward or Life in The Year 2000” isimli romanında ilk kez nakit para yerine kartla ödeme yapılması fikrinden bahsedildi.
- 1894- ABD’de Hotel Credit Letter Company, seçkin birtakım iş adamları için yalnızca belli otellerde geçerli olan bir ödeme kartı modeli geliştirdi. Bu, alternatif ödemeye dair kartlı ilk uygulama oldu.
- 1914- Dünyanın ilk kredili ödeme kartı, Western Union Bank tarafından “Şimdi al, sonra öde!” sloganı ile müşterilerine duyuruldu.
- 1924- Frank Mc Namara tarafından bugünkü kredi kartının ilk örneği olan Diners Club Card kullanıma sunuldu.
- 1956- Kredi kartı, Amerika’da yayıldı ve yüzlerce banka, insanları kredi kartı sahibi yaptı. Avrupa, İngiliz Barclays Bank sayesinde kredi kartı ile tanıştı.
- 1968- Türkiye, ilk önce Diners Club ve ardından American Express kartları sayesinde kartlı ödeme sistemleriyle tanıştı.
- 1975- Eurocard ve MasterCard ile kredi kartları kullanımında “belirli bir çevreye yönelik uygulama” kavramı oluştu.

- 1983- Visa kartları Türkiye'de sisteme girdi ve kredi kartı kullanımı arttı.
- 1987- Kartlı ödeme sistemlerinin Türkiye'de yaygınlaşmasıyla ilk ATM hizmete girdi.
- 1988- Yapı ve Kredi Bankası sayesinde Türkiye'nin kendisine ait ilk kredi kartı, hayatımıza girdi. Bu kart, 1991 yılında bir ada sahip oldu: "Worldcard"...
- 1990- Toplam 13 kamu ve özel Türk bankasının ortaklığıyla Bankalararası Kart Merkezi (BKM) kuruldu.
- 1991- İlk elektronik POS terminali kullanıma sunuldu. Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 766.085.
- 1992- Dünyanın ilk fotoğraflı kredi kartı, Türkiye'de kullanıma sunuldu.
- 1993- BKM Switch Sistemi uygulamaya alındı. Türk bankalarının ATM ve POS ağıları, BKM Switch Sistemi üzerinden birbirlerinin kullanımına açıldı. Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 1.437.800.
- 1994- Türkiye'de ilk çipli kart uygulamasına başlandı. Dünyada ilk kez çok ortaklı kart uygulaması Türkiye'de gerçekleşti.
- 1998- Kart kullanıcıları, taksitli ödemeler ve nakit puan toplama uygulamaları ile tanıştı.
- 2000- BKM ve üye kuruluşları, chip&PIN uygulaması geçiş kararı aldı. Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 13.408.477.
- 2004- Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 26.681.128.
- 2005- Türk Silahlı Kuvvetleri, ilk "ön ödemeli akıllı kart"ların kullanımına başladı.
- 2006- Avrupa'nın ilk kez "temassız kredi kartı" kullanımı Türkiye'de başladı. chip&PIN uygulaması Fransa ve İngiltere'nin ardından Avrupa'da üçüncü ülke olarak Türkiye'de yürürlüğe girdi. Bu kapsamda 40.000 küçük ve orta ölçekli perakendeci eğitildi.
- 2007- İnternet üzerinden yapılan alışverişlerde güvenliği sağlamak üzere geliştirilen BKM 3D güvenlik platformu oluşturuldu.
- 2008- Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 38.534.106.
- 2010- Türkiye'deki kredi kartı sayısı: 46.956.124.

Türkiye nüfusunun 2010 sonu itibarıyla 73.5 milyon olduğunu düşünürsek, ülkede nüfusun yarısından fazla kredi kartı bulunduğunu söyleyebiliriz. Elbette bu kişi başı veri olamaz. Bu durum, daha da düşündürücü.

Bir kredi kartı bile düzenli kullanılmadığında yol açtığı problemler düşünülünce, aynı kişide veya hanede birden çok kredi kartının bulunması, büyük krizlere sebep oluyor. Bu yüzden hapse girenler, intihar edenler, tefeciden para alıp başını derde sokanlar derken, kredi kartı makul bir ödeme aracından, emniyeti açık bir silaha dönüşüyor.

Kredi kartlarının imdadına, kredinin asıl sahipleri bankalar koşuyor. Uzun vadeli ve küçük taksitli kredilerle tüketicinin kredi kartı borcunu kapatmayı sağlıyorlar. Tabii bu durumda kredi kartını kullanmak konusunda gerekli hassasiyeti gösterememiş veya başka bir deyişle dengeyi kuramamış kişilerin ellerindeki kredi kartlarını tamamen yok etmeleri gerekiyor. Yalnızca kullanmamak üzere kaldırmak yetmiyor çünkü bu davranış, rejim yaparken bir kutu çikolatayı dolabın yüksek bir köşesine koymak ve ilk şeker düşmesine kadar beklemekle eşdeğer...

Öte yandan, kartlarıyla ilgili problem yaşayan kullanıcıların banka kredisi almasının söz konusu olmadığı durumlardan faydalanmak üzere modern zaman tefecileri de doğdu. Kişilerle el ilanları ve web siteleri aracılığıyla borç sahipleriyle irtibata geçip, kredi kartı borçlarını taksitlendiren bu kişilere itibar edilmemesini tavsiye ediyoruz.

Peki, kredi kartı borcunuz hâlâ ödenebilir sınırlar içindeyse, kredi almadan borcunuzu nasıl kapatabilirsiniz?

Öncelikle, kartlı veya kartsız, nelere harcama yaptığımızı iyi belirlememiz gerekiyor. Çünkü çoğunlukla kartla yaptığımız alışverişler, lüks tüketim harcamaları. Belki kendimize gereksizliğini itiraf etmediğimiz ufak tefek alışverişler ileride büyük rakamlara dönerek karşımıza çıkıyor. Kendimizi gereksiz hiçbir şey almadığımıza inandırsak da, kendimize dürüst davrandığımız zaman keyfi sayılabilecek bir sürü alışverişle karşılaşacağız.

Örneğin; 2010 yılında, kredi kartıyla yapılan toplam alışveriş adedi 2 milyar 37 milyon ve toplam harcama tutarı 236.4 milyar Türk Lirası. Harcamanın tavan yaptığı günler ise Anneler, Babalar ve Sevgililer Günü. Harcama ve “özel gün” kavramı bir araya gelince ortaya çıkan tablo ne kadar da danışıklı dövüş gibi görünüyor, değil mi?

Özel günler, eğlence, teknolojik ve ısıtılı ürünler, kampanyalar, “Bir alana ikincisi %50 indirimli” alışverişler derken birer canavara dönüşüyoruz.

Kartınızı yok edin:

Öncelikle, kredi kartınızı kullanmayı bırakın. Bunun için kırıp/kesip atmak da bir çözüm olabilir. Bankanızdan kartınızı kullanıma kapattırmayı unutmayın. Borcunuzun bittiği kart var ise tamamen kapatırın. Böylece yıllık kart ücretinden de kurtulmuş olursunuz.

Bütçe hazırlayın:

Hanenize giren toplam geliri, aylık sabit ödemelerinizi hesaplayın. Mutfak, yol vb. giderleriniz için de bir bütçe ayırın. Geriye kalan tüm rakam, sizin kredi kartı borcunuzu kapatmaya yarayacak. Birkaç ay sıkıntı çekecek bile olsanız, ileride ayırdığınız kadar paranın, sizin özel ve keyfî ihtiyaçlarınıza harcanacağını, istediğinizi peşin alıp bir daha düşünmeyeceğinizi aklınızdan çıkarmayın ki motivasyonunuz bozulmasın.

Kart ödemelerini geciktirmeyin:

Ne olursa olsun, kart borcunuzun son ödeme tarihini geciktirmeyin. Maaşınızı birkaç gün geç veya iki parça halinde mi aldınız? Gerekirse -kiradaysanız- ev sahibinizle görüşüp ondan zaman isteyin ama kart borcunuzu zamanında yatırın.

Liste yapın:

Alışveriş listesi yapmak, gerekli ve gereksiz alımları birbirinden ayırır. Anne babalarımızın zamanında yaptığı gibi, alışveriş listesi yapın ve bu listede hiçbir lüks maddenin bulunmamasını sağlayın. Bu ayrıştırmayı yapmak kâğıt üzerinde daha kolaydır. Bilhassa süpermarkete giderken, bu listeye harfi harfine uyun. Çünkü bu tip marketler; kampanyalar ve raf düzenleriyle, “şunu da alayım” dedirtmek üzere sistemlerle kurulmakta ve yürütülmektedirler. Kart borcunuz bitince istediğinizi alacaksınız, korkmayın. Alışverişe tok karnına çıkmayı da unutmayın!

Ek gelir elde edin:

Yapacak bir işiniz varsa, ek gelir elde edecek bir kabiliyetiniz/yetiniz de var demektir. Buna, bir organizasyonun en üst seviyesinden en alt seviyesine kadar herkes dahil. Dış ticaret müdürü de olabilirsiniz, temizlik elemanı da... Çeviriden, evde ütü yapmaya kadar geniş bir skalada kendinize ek iş seçmeniz mümkün.

Acele edin:

Birkaç ay bu yöntemleri uygulayıp, hâlâ bir ilerleme kaydedemediyseniz, tüketici kredisi alıp, tüm kartlarınızı kapattırın ve bir daha kart kullanmamaya yemin edin. Bu işlemde gecikmemek, sizi daha fazla kredi faizi ödemekten kurtarır ve borcunuzun ödeyemeyeceğiniz sınırlara varmasını engeller.

Bütçenizi iyi ayarlayacağınız, kredi kartı borcuna sahip olmayacağınız, bol nakitli günler dileğiyle...

Gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin Gümrük İdaresine ibraz edilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır.

Haydar Belge
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmeni

Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB), bir gerçek veya tüzel kişinin yazılı talebi üzerine Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından verilen ve eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde sınıflandırılmasına ilişkin idarî bir karardır. Bu kararı alılabilmek için Bağlayıcı Tarife Bilgisi Başvuru Formu ile müracaat edilmesi gerekmektedir. Bağlayıcı Tarife Bilgisi Başvuru Formu, Ankara'da Gümrük Vakfından, taşrada ise Başmüdürlüklerden temin edilebilir. Bağlayıcı Tarife Bilgisi başvurusu, Bağlayıcı Tarife Bilgisi Başvuru Formu ile Gümrük ve Muhafaza

Başmüdürlükleri vasıtasıyla Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğüne yapılır. Burada önemli olan husus, Bağlayıcı Tarife Bilgisi için doğrudan Gümrükler Genel Müdürlüğüne değil, ilk önce herhangi bir Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne başvurulması zorunluluğudur. Müracaat esnasında müracaatı yapan kişi veya tüzel kişinin aşağıdaki bilgi ve belgeleri tamamlaması gerekmektedir.

- a) Hak sahibinin adı ve adresi
- b) Başvuran kişinin hak sahibi olmaması durumunda başvuranın adı ve adresi
- c) Başvuru sahibi tarafından öngörülen sınıflandırma
- d) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'ndeki yerinin belirlenmesini sağlayacak ayrıntılı tanımı
- e) Sınıflandırmanın, eşyanın bileşimine bağlı olması durumunda eşyanın ve bu bileşimin belirlenebilmesi için kullanılabilecek tahlil metotları ile üretici firma veya uluslararası bir gözetim şirketi tarafından verilen analiz sertifikası
- f) Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'ndeki yerinin doğru şekilde saptanmasında gümrük idaresine yardımcı olacak eşyaya ait numuneler; fotoğraflar; planlar; krokiler ya da mevcut diğer belgeler (yabancı dilde basılmış olanlarının yeminli tercüme bürolarınca onaylı tercümeleri)
- g) Eşyanın ithalatı ya da ihracatının fiilen tasarlandığını gösteren belgeler (proforma fatura, eşyanın alımı veya satışı üstüne bağlayıcı sözleşme vb.)
- h) Gümrük İdaresince Bağlayıcı Tarife Bilgisi verilmesi için ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulduğunda ek bilgi ve belgenin verileceğine dair taahhüt
- i) Gizli tutulması istenilen hususlar varsa bunlara ilişkin bilgi

Bağlayıcı Tarife Bilgisi hak sahibine mümkün olan en kısa zamanda Tebliğ ekinde yer alan (EK-2) formun hak sahibi nüshası ile bildirilir. Bu formda, gizlilik esasına göre verildiği kabul edilen hususlar ve verilen BTB'ye karşı Gümrük Kanunu'nun 242. Maddesi hükümleri (itiraz) çerçevesinde itiraz yolunun açık olduğu belirtilir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin, başvuru alındıktan sonraki 30 gün içinde başvuru sahibine bildirilmesi mümkün olmadığı takdirde, Gümrük İdaresi bu sürenin bitiminden önce, gecikmenin nedenini açıklayarak bilginin verilmesi için gerekli gördüğü ek süreyi belirtir.

Mükellefin müracaatından sonra yapılan incelemeler sonucunda verilen Gümrük Tarife sınıflandırılmasından sadece hak sahibi faydalanabilir. Bağlayıcı Tarife Bilgisi, Gümrük İdarelerini, hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar. Bunun için bilgi alan kişinin gümrük işlemleri sırasında beyan edilen eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu kanıtlaması zorunludur. Bağlayıcı Tarife Bilgisi veriliş tarihinden itibaren 6 yıl geçerlidir.

Talep edenin verdiği yanlış ve eksik bilgiye dayanan Bağlayıcı Tarife Bilgisi iptal edilir. İptal, iptal kararının verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder. Ayrıca, Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin geçerliliğini yitirdiği durumlar vardır. Bunlar da kısaca aşığıda belirtilmiştir:

- a) Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,
- b) Dünya Gümrük Örgütü'nün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname ve tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,
- c) Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin, bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi durumlarında geçerliliğini yitirir.

Yanlış veya eksik belge ve bilgiye dayanması dışındaki nedenlerle geçerliliğini yitiren Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin hak sahibi, söz konusu bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini yitirmesinden önce ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığını kanıtladığı takdirde, geçerliliğini yitiren tarife bilgisini, geçerliliğin sona erdiği tarihten itibaren 6 aylık süre boyunca kullanabilir. Gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin Gümrük İdaresine ibraz edilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır.

AB üyesi ülkeler ile 3. ülkelerin kullandığı tarife pozisyonlarının (fatura, taşıma belgesi vb. belgeler üzerinde yer alan) ülkemiz açısından herhangi bir bağlayıcılığı yoktur. Bu belgeler üzerinde yer alan tarife pozisyonları, ülkemiz açısından herhangi bir bağlayıcılığıa sahip olmamakla birlikte, söz konusu belgelerin muhteviyatı eşyanın tarife pozisyonunun tespiti esnasında yol gösterici olarak kullanılmaktadır. Türkiye'nin de taraf olduğu Armonize Mal Tanımı ve Eşya Kodlanmasına İlişkin Uluslar Arası Sözleşme'yi kullanan tüm ülkelerde tarife pozisyonlarının ilk 6 hanesinin, AB üyesi ülkelerde ise eşyanın tarife pozisyonunun ilk 8 hanesinin aynı olması gerektiği unutulmamalıdır.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi almak isteyen kişiler veya kuruluşlar malzemeleri mahreç ülkesinden gelmeden proforma fatura ve bir adet numune ile müracaat ederlerse vakit kaybından tasarruf etmiş olurlar.

Daha önceden ithalatçı firmalar tarafından alınmış Bağlayıcı Tarife Bilgileri'ne, Müsteşarlığımıza ait www.gumruk.gov.tr adresi altında IV-BAĞLAYICI TARİFE BİLGİSİ ikonları seçilmek suretiyle ulaşmak mümkündür. Ancak, buradan sadece eşyanın sınıflandırıldığı GTİP, eşyanın tanımı, Bağlayıcı Tarife Bilgisi'nin referans numarası ve eşyanın resmine ulaşılması mümkün olmaktadır.

BTB ile ilgili bir örneği aşığıda görebiliriz.

- Tarife: 8516.32.00.00.11
- Tanım: Elektrikli, 1000 W gücünde, 3 farklı hız ve 3 farklı ısı ayarı ile saçları şekillendiren, bukleler yapan cihaz.

Kölelerin bazıları madenlerde ve taş ocaklarında çalıştırılırken, bazıları da halkı eğlendirmek amacıyla yırtıcı hayvanlarla ya da birbirleriyle ölümüne dövüştürülürdü.

Bir insanın, başka bir insanın malı/mülkü olması...

Yazılıp, söze döküldüğü anda dahi insanın tüylerini diken diken eden bir cümle. Ne yazık ki, insan onurunun ayaklar altına alındığı bu düzenin yeryüzünden -sözde- silinmesi yalnızca 1926 yılına dayanmakta.

Kölelikten bahsediyoruz. Eski tarihlerde savaşta esir düşenler, ağır suç işleyenler, borcunu ödeyemeyenler veya korsanlar tarafından kaçırılanlar köle sayılırdı. Kölelerin çocukları da aynı statüde kabul edilir ve köle pazarlarında satılırlardı.

1442'de bir grup Portekizli kâşifin, Afrika'nın batı kıyısından getirdikleri köleleri Portekiz'e satmasıyla başlayan bu utanç, Avrupa uluslarınca 400 yıldan fazla sürdürülen acımasız bir ticaretin başlangıcı oldu.

Aslında, Mezopotamya'dan, eski Mısır, eski Yunan, Roma, İslam öncesi İran, Orta Asya ve Anadolu'ya kadar kölelik çok normal karşılanır, doğruluğu/yanlışlığı sorgulanmazdı bile! Köleliğin insanî erdem ve ahlâktan yoksun bir kurum olduğu ancak Aydınlanma Çağı'nda fark edilmiş ve ilk kanunlar İngiltere'de -ki İngiltere'de Sömürgeler Bakanlığı Müsteşarlığı gibi bir kurum olması ve bu kurumda 1905-1908 yılları arasında Sir Winston Leonard Spencer Churchill'in de bakanlık yapması hayli ironiktir- ve A.B.D'de 19. yüzyılın başlarında çıkarılmış, diğer Avrupa devletleri de onları izlemiştir. O dönemlerde İngiltere'den sonra köleliği ilk kaldıran ülke, 1847 yılında Sultan Abdülmecid'in fermanıyla Osmanlı İmparatorluğu olmuştur.

Kölelik, Orta Çağ'ın sonlarına doğru, Batı'nın iktisadî ve sosyal hayatının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Batı dünyasında; derebeyliğin tarih sahnesinden çekilerek yerini burjuva ekonomik sistemine bırakmaya başladığı âna kadar kölelik düzeni, emek veriminin düşük ve teknik imkânların son derece kısıtlı olması sebebiyle en önemli üretim aracı haline gelmiştir.

Dünya üzerinde insanlık kavramını bu denli yerle bir eden kölelik kavramını biraz daha açar isek:

Köle, bütünüyle başka bir insanın malı olan, herhangi bir eşya gibi alınıp satılabilen kişidir. Köleler, taşınır herhangi bir mal gibi görüldükleri ve onlara hiçbir hak ve özgürlük tanınmadığı için, kendilerinden istenen her türlü işi yapmakla yükümlüdürler.

"Efendileri"nin kötü davranışları, ağır yaşam ve çalışma koşulları, insan sayılmayan binlerce kölenin ölümüne yol açtı. Bir köle için kölelikten kurtulmanın tek yolu, efendisi tarafından özgürlüğünün geri verilmesi, yani azat edilmesiydi.

İnsanlar tarih boyunca, içinde yaşadıkları topluma ve döneme göre çeşitli yollardan köleleştirildiler. Savaşta tutsak edilmek, bir suç nedeniyle cezalandırılmak, borcunu ödeyememek ya da köle ana-babadan dünyaya gelmek, köle olmanın veya haline gelmenin çeşitli biçimlerinden sadece birkaçıydı.

İnsanların ancak kendi yaşamlarını sürdürebilecek kadar üretebildikleri eski çağlarda kölelik yoktu.

Zamanla, üretimde kullandıkları araçlar geliştikçe tüketebileceklerinden daha fazla üretmeye başladılar. Bundan sonra, savaş tutsaklarını öldürmek yerine kendileri için çalıştırmaya başladılar ve onların ürettikleri fazla ürüne el koydular. Böylece köleler ve kölelik süreci doğdu.

Sümerler, köleleri ya ev hizmetlerinde ya da tarlalarda çalıştırırdı. Kölelerin kâr getiren bir mal olarak alınıp satılmaya başlamaları, daha sonraki dönemlere rastlar.

İlk olarak Eski Yunan'da köleler toplumun temel sınıflarından biri oldu ve ekonomi, ağırlıklı köle emeğine dayandı. Burada köleler daha çok ev hizmetlerinde ve tarımda çalıştırıldılar. Köleler yurttaş sayılmadıkları için hiçbir hakka sahip değillerdi.

Köle sayısı çok artan Roma İmparatorluğu'nda, kölelerin bazıları madenlerde ve taş ocaklarında çalıştırılırken, bazıları da halkı eğlendirmek amacıyla yırtıcı hayvanlarla ya da birbirleriyle ölümüne dövüştürülürdü. Daha şanslı olanlar ise çiftliklerde ve evlerde çalıştırılırdı.

Bu dönemde, birçok köle içinde bulunduğu koşullara başkaldırarak ayaklandı. Bunların en önemlisi Spartakus Ayaklanması'dır. İ.Ö. 73 yılında İtalya'da, Capua'da gladyatör olarak satılan Spartakus, bazı kölelerle birlikte kaçarak Vezüv Dağı'na sığındı. Başka kaçak kölelerin de onlara katılmasıyla tüm İtalya'ya korku salan 100 bin kişilik bir ordu oluştu. İki yıl sonra Spartakus bir çarpışmada öldürülünce, güçleri parçalandı ve ayaklanma sona erdi. Roma İmparatorluğu'nun yıkılışından sonra kölelik geriledi, ne var ki hemen ve tamamen ortadan kalkmadı.

8, 9. ve 10. yüzyıllarda Almanya'da tarım işçilerine olan gereksinimin artması, köleliğin canlanmasına yol açtı. Bu amaçla, birçok savaş tutsağı Slav köleleştirildi. 13. yüzyılın sonlarında Avrupa'nın pek çok bölgesinde kölelerin yerini artık 'serf'ler almıştı. Serfler, toprağa ve beylerine bağlı üreticilerdi. Köleler gibi alınıp satılmaz ama efendilerini ve bulundukları yeri de terk edemezlerdi. Topraklar, üzerinde yaşayan serflerle birlikte alınıp ve satılırdı. Orta Çağ'da serfler, ekonominin can damarıydı.

Hristiyan Kilisesi ve İslam dini, Modern Çağ'a gelinceye kadar köleliğe karşı çıkmadı. Müslümanlar ile Hristiyan Avrupa arasındaki uzun süren savaşlarda, her iki taraf da aldıkları savaş tutsaklarını köleleştirdi. Bununla birlikte Müslümanların aldıkları tutsakların çoğu ağır işçi ya da ırgat olarak tarlalarda çalıştırılmak yerine, ev hizmetlerinde kullanıldı. Ayrıca, Müslümanlıkta köle azat etmek sevap olduğu için, kölelerin bir bölümü azat ediliyor ve İslam dinini kabul ederek, topluluğun bir üyesi olabiliyordu.

Osmanlılarda genellikle savaşlarda ya da korsanlık yoluyla tutsak edilen kişileri köle olarak kullanmak, alıp satmak geleneği vardı. Bunun dışında, başka ülkelerdeki pazarlardan satın alınarak ülkeye getirilen kölelere de rastlanırdı. Köle ticaretini yalnızca Müslüman tüccarlar yapabilir, Hristiyanlar da köle satın alabilirdi. Müslüman köle kullanmak ise yasaktı. Köleleri tarımsal üretimde ya da zanaat üretiminde çalıştırmak Osmanlı Devleti'nde yaygın olmasa da, bu duruma ara sıra rastlanabiliyordu. Örneğin; İstanbul çevresindeki padişahlara ait has çiftliklerde "Ortakçı Kullar" adıyla; Bursa'da ise dokumacılıkta ve bıçak yapımında

köle emeği kullanılmıştı. Ayrıca Hristiyan tutsakların beşte birine devletin el koyması ve bunları Türkleştirerek devlet hizmetinde kullanmasıyla başlayan devşirme sistemi de Osmanlılara özgü bir tür kölelik sistemi sayılabilir.

Osmanlılarda esir ticaretine dayalı kölelik 1847'de resmen kaldırıldı. Devşirme sistemi ise fetihlerin duraklamasına paralel olarak daha 17. yüzyılda önemini yitirmeye başladı, 18. yüzyılın ortalarında da bütünüyle ortadan kalktı.

Nihayetinde, 1926 yılında Milletler Cemiyeti, bütün dünyada köleliği yasakladı, daha sonra Birleşmiş Milletler de bu hükmü kabul etti.

Günümüze gelip objektif bakabildiğimizde, aslında çok da yol alınmadığını, hemen her şeyin yerli yerinde durduğunu, ancak makyajlanıp, allanıp pullanıp tekrar insanlığa servis edildiğini görüyoruz.

Modern dünya söylemini ağızlardan eksik etmeyen insanlığın, bu temel görüş üzerine kurduğu özgürlük kavramına ne denli sadık olduğu tartışmalı... Özgürlüğü sadece her istediğimizi yapmak ve her şeye sahip olmak olarak algıladığımızdan, istiyoruz ki her şeye kudretimiz yetsin ve salt “ben” olalım.

Kısacası bizim özgürlüğümüz, eşittir başkalarının köleliği... Hâlbuki özgürlük kavramını “ben”e değil de “biz”e yönlendirip, bu şekilde yönümüzü bulmaya çalışsak, modern dünya dediğimiz gerçekliğe daha çabuk varmamız işten bile değildir.

Orta Çağ'a baktığımızda kölelik kavramının ne denli katı ve vazgeçilmez bir olgu olduğunu görüyoruz. Çünkü o dönemlere dinî ve siyasî anlamda damgasını vuran Katolik Kilisesinin, Avrupa'nın her alanında hâkimiyet göstermesi, şüphesiz özgürlüğe açılmak istenen yegâne kapının da kapanması anlamına geliyordu.

Bu durum, şair ve bilim insanlarının elbette büyük tepkisini çekiyordu. Nihayet kilisenin bu katı tutumu 16-17. yüzyıllarda bilim ve felsefe dalında yaşanan yenilikler ve kökten değişikliklerle biraz olsun silkinme dönemine girmiştir.

Teknoloji çağında yaşamamıza rağmen hâlâ içten içe insanın bir başka insanı kullanması olanca hızıyla devam etmektedir. Belki bugün bir gemi dolusu insan pazarlara götürülüp pazarlanmıyor ancak çalışma saatlerindeki düzensizlikler, çalışma sırasında dayatılan yasaklar, sosyal hakların kısıtlanması

veya hiç olmaması, çocukların çalışmaya zorlanması, düşük ücretler ve emeklilik yaşının olanca yüksek rakamlara çekilmesi, modern kölelik hakkında bizlere ipuçları vermektedir.

Dünyada esaret altında olan insanların sayısının on milyonlarca olduğu söylenmekte. Erkek, kadın ve hatta çocuklar, kötü niyetli -ve güçlü- insanların elinde oyuncak olma durumundan kurtulabilmiş değiller. Kadınlar zorla ve tehditlerle, fabrikalarda, tarlalarda çalıştırılmakta, büyük çoğunluğu da fuhuşa zorlanmaktadır.

Çocukların büyük bir bölümü ağır işlerde her türlü sosyal haktan yoksun bir şekilde zorla kullanılmaktadır. Hatta organ mafyaları çocuklar üzerinde kirli oyunlarını sürdürmekte, onları adeta Orta Çağ köleleri gibi pazarlayabilmektedirler.

Günümüzde zamanı yakalamak ve ondan alabildiğince faydalanmak en önemli unsurdur. Zamanı ne kadar lehimize çevirir ve ondan ne kadar çok verim alabilirsek, o denli kişisel -hatta kitlesel- hak ve özgürlüklere kavuşmuş oluruz. Unutulmamalı ki, söz konusu hak ve özgürlükler elbette ki bizim dışımızda var olanlarınkini de göz önünde bulundurduğumuzda bir işlevsellik kazanacaktır.

Düşünce köleliğine ne kadar net ve kuvvetli dur diyebilirsek, o kadar açık ve anlaşılır olabiliriz. Henüz tartışma platformlarında karşıdaki tartışmacının ne söylediğini bile dinlemeyen bizler için, kişisel haklara saygı fikrini kapsamlı biçimde sindirmek, alınacak epey yolumuzun olduğunun habercisi...

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın Katma Protokol'de öngörülen tercihli rejimden yararlanabilmesi için, A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

Emre Zontar
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Günümüzde uluslar arası ticarete kullanılan ve vergi indiriminden faydalanmada geçerli olan belgeler; Serbest Dolaşım Belgeleri; A.TR Dolaşım Sertifikası, EUR.1 Dolaşım Sertifikası, EUR-MED Dolaşım Sertifikası, FORM A (Özel Menşe) Belgesi'dir. Bu belgelerden EUR.1 Dolaşım Sertifikası, EUR-MED Dolaşım Sertifikası, FORM A (Özel Menşe) Belgesi aynı zamanda birer menşei ispat belgesi olarakta kabul edilmektedir.

A.TR Dolaşım Belgesi

AB (Avrupa Birliği) üyesi ülkelere serbest dolaşım halinde bulunan malların ihracında gümrük vergi muafiyetinden yararlanmak amacıyla ihracatçı tarafından düzenlenen serbest dolaşım belgesidir.

Avrupa Topluluğu (AT) ile Türkiye arasında 1 Ocak 1996 tarihinden bu yana fiilen uygulamaya konulan Gümrük Birliği çerçevesinde, Türkiye ile Topluluk arasında sanayi ürünleri ihracatında, Serbest Dolaşım İlkeleri geçerlidir.

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın Katma Protokol'de öngörülen tercihli rejimden yararlanabilmesi için, A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

A.TR Dolaşım Belgeleri; ilgili Ticaret Odası ve ilgili Gümrük onayına sunulan belgelerdir. İki (2) onayın birden olmaması halinde belge geçersizdir. (A ve B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firmalar, Onaylanmış İhracatçı Yetkisi'ne sahiplerse Basitleştirilmiş Usulde A.TR Belgesi düzenleme hakkına sahiptirler. Basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR belgeleri, Ticaret Odası ve Gümrük Onayından muaftırlar.)

Düzenlendiği ülkeler:

Avrupa Birliği (22.02.2011 tarihi itibarıyla geçerli bilgiler)

Ülke Adı	Başlangıç Tarihi	Ülke Adı	Başlangıç Tarihi
1 Almanya	18.04.1951	15 İsveç	01.01.1995
2 Avusturya	01.01.1995	16 İtalya	18.04.1951
3 Belçika	18.04.1951	17 Letonya	01.05.2004
4 Bulgaristan	01.01.2007	18 Litvanya	01.05.2004
5 Çek Cumhuriyeti	01.05.2004	19 Lüksemburg	18.04.1951
6 Danimarka	01.01.1973	20 Macaristan	01.05.2004
7 Estonya	01.05.2004	21 Malta	01.05.2004
8 Finlandiya	01.01.1995	22 Polonya	01.05.2004
9 Fransa	18.04.1951	23 Portekiz	01.01.1986
10 Güney Kıbrıs	01.05.2004	24 Romanya	01.01.2007
11 Hollanda	18.04.1951	25 Slovak Cumhuriyeti	01.05.2004
12 İngiltere	01.01.1973	26 Slovenya	01.05.2004
13 İrlanda	01.01.1973	27 Yunanistan	01.01.1981
14 İspanya	01.01.1986		

EUR.1 Dolaşım Belgesi

EUR.1 Dolaşım Sertifikaları,

- Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasındaki tarım ürünlerinin ticaretinde,
- Türkiye ile EFTA Ülkeleri arasındaki ticarete
- Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan diğer ülkeler arasındaki ticarete aranan belgedir.

Ayrıca, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile demir çelik ürünleri (AKÇT -Avrupa Kömür Çelik Topluluğu- ürünleri) ticaretinde de EUR.1 Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

EUR. 1 Dolaşım Belgesi; Serbest dolaşım belgesi olması ile birlikte, aynı zamanda bir menşei ispat belgesidir. EUR. 1 Dolaşım Belgeleri; ilgili Ticaret Odası ve ilgili Gümrük onayına sunulan belgelerdir. İki (2) onayın birden olmaması halinde belge geçersizdir.

Düzenlendiği ülkeler:

EFTA: Avrupa Serbest Bölge Birliği (EFTA) 3 Mayıs 1960 tarihinde Avrupa Topluluğu'na (şu anki Avrupa Birliği) katılmak istemeyen veya katılmasına müsaade edilmeyen Avrupa devletleri için alternatif olarak kurulmuştur. EFTA Anlaşması, 4 Ocak 1960'da Stokholm'de 7 ülke tarafından imzalanmıştır. Bugün sadece İzlanda, Norveç, İsviçre ve Lihtenştayn, EFTA'yı oluşturmaktadır.

STA - Serbest Ticaret Antlaşması (STA): İsrail, Hırvatistan, Makedonya, Bosna Hersek, Fas, Filistin, Tunus, Suriye, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Sırbistan, Karadağ, Ürdün (1 Mart 2011'de yürürlüğe girecektir.), Şili (1 Mart 2011'de yürürlüğe girecektir.)

EUR-MED Dolaşım Sertifikası

EUR-MED Dolaşım Sertifikası PAAMK'a (Pan Avrupa Akdeniz Kümülayonu) taraf ülkelere, ilgili ürünlerin ihracatında kullanılan menşei ispat belgesidir. PAAMK sistemi; AB-EFTA-Türkiye ve bazı Akdeniz ülkelerinin dahil olduğu bir çapraz kümülayon sistemidir. PAAMK sistemine dahil tüm ülkelerin arasında serbest ticaret anlaşması, bu anlaşmaların hepsinde (ikili ticaret hariç) aynı menşei kurallarının uygulanması gerekmektedir. Sistemin işlemesi için PAAMK sistemine dahil en az 3 ülke arasında STA (Serbest Ticaret Anlaşması) tamamlanmalıdır.

Bu bağlamda; esasen, 27 Temmuz 2006 tarihinden evvel veya sonra EUR.1 Menşei Belgesi refakatinde Fas'a ihraç edilmiş olan kumaş dahil ülkemiz menşeli eşya aynen veya işlenerek Fas'tan AB'ne ihraç edilecek ise anılan eşya için düzenlenen EUR.1 Menşei Belgesi'nin EUR-MED Menşei Belgesi ile değiştirilmesi lazım gelmektedir. Aksi halde; söz konusu eşya, çapraz menşei kümülayonu imkânlarından istifade edemeyecek, bir başka deyişle Fas'ın AB'ne ihracatında menşesiz olarak kabul edilecektir. **Zira, Akdeniz ülkeleriyle tercihli ticarete EUR.1 Dolaşım Sertifikası sadece ikili menşei kümülayonuna imkân sağlamaktadır.** Bu kapsamda, ihracatçılarımızın, Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmeliğin 24'üncü Maddesi'nin (b) Bendi uyarınca EUR-MED Menşei Belgesi müracaatında bulunmaları uygun olacaktır.

3 ülkenin taraf olduğu çapraz kümülayon:

TR	+	İSRAİL	+	AB (GB. Eşyası için)	-	27 Temmuz 2006
TR	+	İSRAİL	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Ocak 2007
TR	+	FAS	+	AB (GB. Eşyası için)	-	27 Temmuz 2006
TR	+	FAS	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Ocak 2007
TR	+	TUNUS	+	AB (GB. Eşyası için)	-	01 Ağustos 2006
TR	+	TUNUS	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Ocak 2007
TR	+	MISIR	+	AB (GB. Eşyası için)	-	01 Mart 2007
TR	+	MISIR	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Mart 2007
TR	+	MISIR	+	TUNUS	-	01 Mart 2007
TR	+	MISIR	+	FAS	-	01 Mart 2007
TR	+	TUNUS	+	FAS	-	06 Temmuz 2006

4 ülkenin taraf olduğu çapraz kümülasyon:

TR	+	MISIR	+	FAS	+	AB (GB. eşyası için)	-	01 Mart 2007
TR	+	MISIR	+	FAS	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Mart 2007
TR	+	TUNUS	+	FAS	+	AB (GB. Eşyası için)	-	01 Ağustos 2006
TR	+	TUNUS	+	FAS	+	AB (Tarım ürünleri için)	-	01 Ocak 2007
TR	+	TUNUS	+	FAS	+	MISIR	-	01 Mart 2007

5 ülkenin taraf olduğu çapraz kümülasyon:

TR	+	MISIR	+	FAS	+	AB (GB. eşyası için)	+	TUNUS	-	01 Mart 2007
TR	+	MISIR	+	FAS	+	AB (Tarım ürünleri için)	+	TUNUS	-	01 Mart 2007

Arasındaki tercihli ticarette EUR-MED Dolaşım Sertifikası kullanılmaktadır. Başvuru için dilekçe, Türkçe fatura, taahhütname ve ihrac edilecek eşya yabancı menşeli ise ihracatçı beyanı eklenmesi zorunludur. EUR-MED Dolaşım Belgesi; Serbest dolaşım belgesi olması ile birlikte, aynı zamanda bir menşei ispat belgesidir. EUR-MED Dolaşım Belgeleri; ilgili Ticaret Odası ve ilgili Gümrük onayına sunulan belgelerdir. İki (2) onayın birden olmaması halinde belge geçersizdir.

FORM A

GTS: Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi

1968 yılında toplanan II. UNCTAD Konferansı sonucunda, gelişmekte olan ülkelerin sanayi malları ihracatlarını artırabilmek amacıyla, gelişmiş ülkelerin bu ülkelere yaptıkları ithalatta belirli bir taviz marjı tanımalarını öngören bir sistem olan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nin (GTS) yürürlüğe sokulması kararı alınmıştır. Böylece, gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere ithal ettikleri sanayi malları üzerindeki vergilerini "karşılıklılık" esası dışında tek taraflı olarak sıfırlayacak veya indireceklerdir.

Bugün, Avrupa Birliği, ABD, Japonya, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Norveç, İsviçre, Rusya Federasyonu, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, Beyaz Rusya ve ülkemiz tarafından uygulanmakta olan 16 otonom GTS düzenlemesi bulunmaktadır. Bu uygulamalar, gerek tercihli rejim kapsamındaki ürünler, gerekse taviz tanınan ülkeler açısından farklılıklar göstermektedir.

Tokyo Round sonrasında uluslararası ticaret sisteminin bir parçası haline alan GTS, gelişme yolundaki ülkelerin dış ticaretleri açısından önemli bir rol oynamaktadır. Ülkemiz tarafından 2002 yılı başından itibaren kabul edilen GTS Rejimi'ne işlerlik kazandırılması için UNCTAD Sekreteryası'na bildirimde bulunulmuştur. Türkiye eskiden birçok ülkenin GTS Rejimi kapsamında yer almakta iken, AB ile gerçekleştirilen Gümrük Birliği, EFTA ve MDAÜ'ler başta olmak üzere birçok ülke ile akdettiği Serbest Ticaret Anlaşmaları neticesinde bugün sadece ABD, Japonya, Rusya, Yeni Zelanda, Beyaz Rusya, Avustralya ve Kanada GTS'sinden yararlanmaktadır.

EK: 3**GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ'NDEN YARARLANACAK ÜLKELER LİSTESİ****A- GELİŞME YOLUNDAKİ ÜLKELER (G.Y.Ü.)**

ÜLKELER	HARİÇ SEKTÖRLER	ÜLKELER	HARİÇ SEKTÖRLER
ABD Minör Outlying Adaları		Kenya	
ABD Virjin Adaları		Kırgızistan	
Amerika Samoası		Kokos Adaları	
Anguilla		Kongo	
Antartika		Kuveyt	
Antigua ve Barbuda		Kuzey Mariana Adaları	
Arjantin		Küba	
Arnavutluk		Libya	
Aruba		Lübnan	
Bahamalar		Makao	
Bahreyn		Malezya	3
Barbados		Marşal Adaları	
Belize		Mauritius	
Bermuda		Mayot	
Belarus*		Meksika	
Birleşik Arap Emirlikleri		Mikronezya	
Botsvana		Mısır	
Bouvet Adası		Montserrat	
Brezilya	4;9	Namibya	
Brunei Darussalam		Nauru	
Cebelitarık		Niue	
Cezayir		Nijerya	
Christmas Adası		Norfolk Adası	
Cook Adaları		Özbekistan	
Çin Halk Cumhuriyeti	6; 7; 8; 9; 11(a); 11(b); 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 20	Pakistan	
Dominika		Palau	
Dominik Cumhuriyeti		Papua Yeni Gine	
Endonezya	3	Pitcairn	
Fas		Rusya Federasyonu	
Fiji		Saint Helena	
Fildişi Sahili		Seyşeller	
Filipinler		St. Lucia	
Falkland Adaları		St. Pierre ve Mikelon	
Fransız Polinezyası		Sri Lanka	
Gabon		St. Kitts & Nevis	
Gana		St. Vincent ve Grenadinler	
Grenada		Suudi Arabistan	
Grönland		Surinam	
Guam		Suriye arap Cumhuriyeti	
Guyana		Svaziland	
Güney Afrika		Şili	
Güney Gorgia ve		Tacikistan	
Güney Sandviç Adaları		Tayland	14
Fransız Güney Toprakları		Tokelau	
Hollanda Antilleri		Tonga	
		Trinidad ve Tobago	
		Tunus	

ÜLKELER	HARIÇ SEKTÖRLER	ÜLKELER	HARIÇ SEKTÖRLER
Heard Adaları ve Mc Donald Adaları Hindistan İngiliz Hint Okyanusu Toprakları İngiliz Virjin Adaları Irak İran Jamaika Kamerun Katar Kayman Adaları Kazakistan	11(a)	Turks Caicos Adaları Türkmenistan Ukrayna Umman Uruguay Ürdün Vallis ve Futuna Venezuela Vietnam Yeni Kaledonya Zimbabve	12

B- ÖZEL TEŞVİK DÜZENLEMELERİNDEN YARARLANACAK ÜLKELER (Ö.T.D.Ü.)

Azerbaycan Bolivya Ekvator El Salvador Guatemala Gürcistan Honduras Kolombiya	Kosta-Rika Moğolistan Moldova Cumhuriyeti Nikaragua Paraguay Panama Peru
--	--

C- EN AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER (E.A.G.Ü.)

Afganistan Angola Bangladeş Benin Bhutan Burkino Faso Burundi Cape Verde Cibuti Çad Doğu Timor Ekvator Ginesi Eritre Etiyopya Gambiya Gine Gine-Bissau Haiti Kamboçya Kiribati Komor Kongo Demokratik Cumhuriyeti Laos Lesotho Liberya	Madagaskar Malavi Maldivler Mali Moritanya Mozambik Myanmar* Nepal Nijer Orta Afrika Cumhuriyeti Ruanda Samoa Sao Tome ve Principe Senegal Sierra Leone Solomon Adaları Somali Sudan Tanzanya Togo Tuvalu Uganda Vanuatu Yemen Zambiya
--	--

* Myanmar ve Beyaz Rusya için II sayılı liste kapsamı tüm fasıllarda GTS kapsamında tanınan bütün tavizler geçici olarak askıya alınmış olup, bu ülkeler için “D.Ü.” (Diğer Ülkeler) sütununda ve V sayılı listede belirtilen gümrük vergisi oranlarından daha düşük olanı uygulanır.

Düzenlendiği ülkelerle Türkiye arasında tavizli gümrük oranlarından yararlanmak amacıyla düzenlenen belgedir. FORM A Belgesi aynı zamanda bir menşei ispat belgesidir.

Sadece ilgili Ticaret Odası onayına tabi bir belgedir.

Düzenlendiği ülkeler:

Japonya -W- GTİP NO (Tarım ürünü için -P-)

Rusya Federasyonu -P-

Beyaz Rusya -P-

Ukrayna -P-

Ebru, başlangıcından günümüze kadar kâğıt ve kitap süsleme sanatı olmasının yanı sıra cam, seramik, ahşap, kumaş hatta sinema filmlerinde ilginç görüntüler elde etmek için fon olarak kullanılmıştır.

Türk kâğıt süsleme sanatlarının en eskilerinden Ebru... Değerli kitapların sayfalarında karşımıza çıkan, pek çok yerde -bilhassa çiçek motifleri içeren türleriyle- çerçevelenmiş olarak gördüğümüz, yeni yeni değeri anlaşılan bir sanat... Ebrunun tek başına sanat değeri taşıyor hale gelmesi kendi tarihi

açısından bakıldığında çok yenidir...

Ebru sanatının ilk olarak ne zaman ve nerede ortaya çıktığı hâlâ tam olarak bilinmemekle birlikte, adının gelişimini takip edebilme şansımız olmuştur.

Çağatayca'da hare gibi damarlı anlamına gelen, "Ebre" kelimesi, Ebrunun bilinen ilk adıdır. Daha sonra İran'da "Abru" (su yüzü), veya "Ebri" (bulutumsu, bulut gibi) olarak isimlendirilmiştir. Geleneksel Türk kâğıt süsleme sanatlarından Ebru, adının -ki Ebru, Farsça 'kaş' anlamına gelmektedir- son halini Türklerin Anadolu'ya gelmesiyle almıştır.

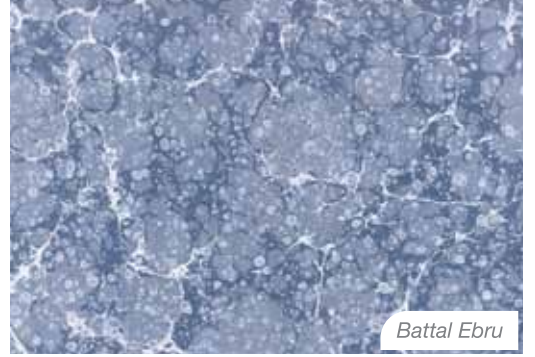
Ebru, başlangıcından günümüze kadar kâğıt ve kitap süsleme sanatı olmasının yanı sıra cam, seramik, ahşap, kumaş hatta sinema filmlerinde ilginç görüntüler elde etmek için fon olarak kullanılmıştır. Bunun en bilinen örneği "2001: A Space Odyssey (Uzay Yolu)" filmidir.

Ebru yapımında kullanılan malzemeler; ebru teknesi, fırça, boya, kâğıt, öd, su, kitre (kıvam artırıcı), neft, arap zamkı, deste - seng, deste - seng altlığı, kürek (spatula), tel çubuk (biz), tarak ve kurutma çitasıdır.

Bilinen başlıca Ebru çeşitleri, Geleneksel Ebru, Battal Ebru, Zemin Battal, Tarz-ı Kadim, Mustafa Düzgünman Battalı, Ethem Efendi Battalı, Serpmeli Battal, Somaki Battal, Gelgit Ebrusu, Şal Ebrusu, Taraklı Ebru, Bülbül Yuvası, Kumlu-Kılçıklı Ebrular, Hafif Ebru, Çift Baskılı Ebrular, Akkâse Ebru, Yazılı Ebru, Hatip Ebrusu ve Çiçek (lale, karanfil, efsun çiçeği, gelincik, hareli çiçekler, zeminsiz çiçekli, sümbül, menekşe, papatya) Ebrulardır.

Ebru ustalarına "Ebruzen" denir. Günümüzde bu sanatı devam ettiren ustaların en bilinenleri Hikmet Barutçugil, Niyazi Sayın, Fuat Başar, Alparслан Babaoğlu, Timuçin Tanaslan, Feridun Özgören olmak üzere, birçok genç sanatçımız da bu ustalar arasına hızla isimlerini yazdırmaktadırlar.

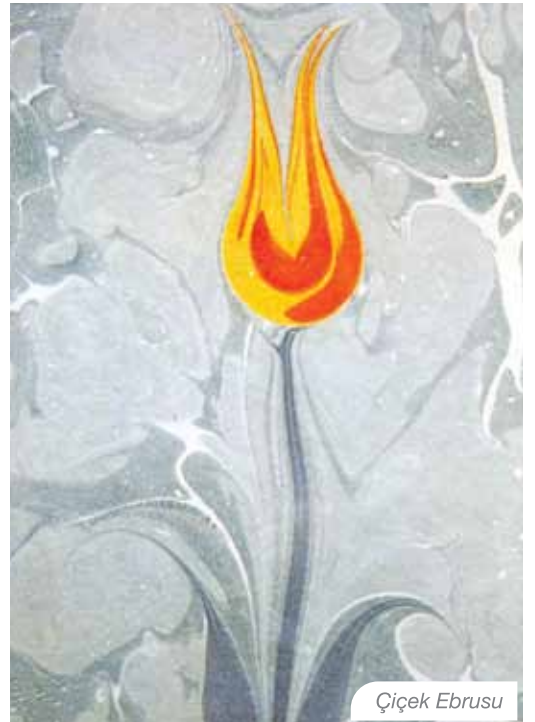
Geleneksel sanatlara karşı artan ilgiyle birlikte, Kültür Bakanlığının yanı sıra, pek çok kurum ve kuruluş, bu sanatın gelişmesi için büyük destek vermeye başlamıştır. Bunların en önemlilerinden biri de IRCICA-İslam, Tarih, Sanat ve Kültür Merkezi'dir. Ayrıca, belediyeler başka pek çok dalda verdiği eğitimlerin yanı sıra, Ebru ile ilgili kurslar da açmışlardır.

Battal Ebru

Gelgit Ebrusu

Çiçek Ebrusu